

MEMOQ

Bevezetés

A fordítómemóriás programok piacán új szereplőnek számít a MemoQ – 1.0-ás verziója 2006-ban, 2-es verziója 2007-ben, 3-as verziója pedig 2008 őszén jelent meg. A program több szempontból is külön figyelmet érdemel.

Az egyik fontos szempont, hogy magyar fejlesztésű program, ezért a honlapja, a program felhasználói felülete és dokumentációja, valamint támogatása magyar nyelven is elérhető. A fejlesztő cég nevét (KILGRAY) a nyelvészeti, informatikai, fordítói és fordításszervezői tapasztalattal rendelkező fejlesztők nevéből (Kis Balázs, Lengyel István és Ugray Gábor) képezték. A többi ismert fordítómemóriás programhoz hasonlóan a Yahoo! ingyenes szolgáltatását hasznosítva a felhasználók létrehoztak egy saját levelezőlistát¹ (angol nyelvű), ahol azonnal segítséget kérhetnek egymástól vagy akár a fejlesztőktől, akik folyamatosan nyomon követik a listát.

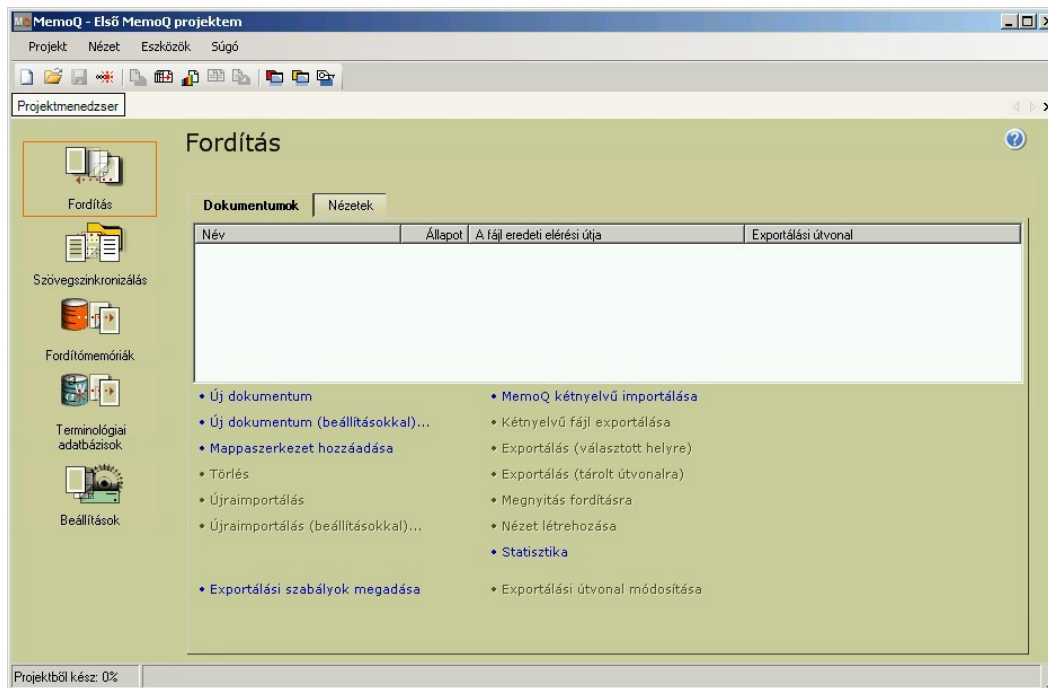
A másik, és még fontosabb szempont, hogy új programról van szó. Ez lehetővé tette a fejlesztőknek, hogy egyrészt elemezzék a piacon levő hasonló programokat, előnyeiket és hiányosságait, másrészt a jelenleg elérhető legújabb fejlesztőeszközökkel vágjanak bele a program kialakításába.

A MemoQ rendkívül céltudatos fejlesztés eredménye, sokkal jobban áttekinthető, sokkal egyszerűbben kezelhető és könnyebben megtanulható, mint bármelyik versenytársa.

A felhasználói felület

Az alábbi ábra a program kezelői felületét mutatja.

¹ A levelezőlista itt érhető el: <http://tech.groups.yahoo.com/group/MemoQ/>

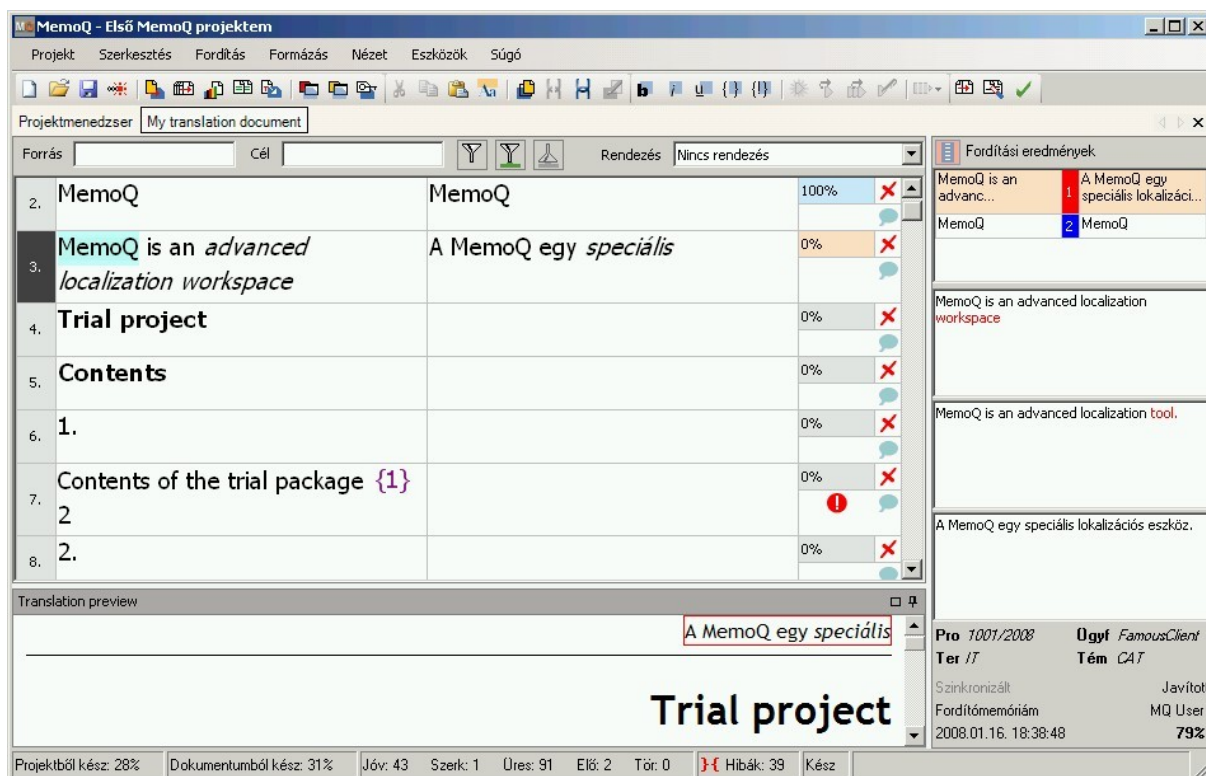

Jól látható, hogy egyetlen helyről elérhető a fordítási projekt kezelését lehetővé tevő összes funkció:

- fordítandó dokumentumok (import/export, elemzés)
- szövegszinkronizálás (korábbi fordítások alapján memóriabővítés)
- fordítómemóriák (létrehozás, export/import, szerkesztés), akár több fordítómemória is használható
- terminológiai adatbázisok (létrehozás, export/import, szerkesztés), akár több adatbázis is használható
- beállítások (projekt általános beállításai)

A programon látszik, hogy felépítését a fordítási tevékenység igényei szerint alakították ki. A fejlesztők egyik fontos célja, hogy a program egyszerű kezelhetőségét megőrizzék.

A fordítást a fordítandó dokumentum típusától (Word, Powerpoint, HTML stb.) függetlenül a MemoQ-ban azonos felületen végezzük, egy táblázatban, ahol egymás alatt jelennek meg a lefordítandó szegmensek.

Ennyiben a MemoQ a Déjà Vu vagy az SDLX fordítómemóriás programok rokona. A MemoQ azonban a hasonló elven működő programoknál jobban segíti a fordítót a szöveg funkciójának azonosításában. Az egyik fontos segítség, hogy a legfontosabb formázási tulajdonságok (**félkövér**, **dőlt**, **aláhúzott**) megjelennek a képernyőn (nem kódok jelzik), és a szövegszerkesztőben megszokott módon formázható a célnyelvi szöveg. A másik segítség, hogy fordítás közben folyamatosan látható a fordítás előnézeti képe, azaz a fordító mindig látja, hogy az éppen fordított szegmensnek mi a pontos helye és funkciója a szövegben (nincs szükség arra, hogy fordítás közben egy másik ablakban vagy a második monitoron kövesse a megnyitott forrásnyelvi szöveget).

A MemoQ jellemzői

Noha a fordítómemóriás programot ritkábban használók vagy lektorok számára a cég ingyenes verziókat is elérhetővé tesz (MemoQ 2.0 és MemoQ 4Free), profi fordítóknak és fordítóirodáknak mindenképpen a teljes verzió javasolt. Mivel a cég 45 napos teljes értékű próbalicencet kínál, mindenki alaposan kipróbálhatja a programot, és egy nagyobb munkával ennyi idő alatt akár meg is kereshető a program ára.

A program legfontosabb jellemzői:

- egyetlen **integrált környezet** – a különböző fájlformátumok (MS Office alkalmazások, HTML, XML, MIF, TTX) egységes kezelése;
- **keresés és csere** lehetősége egyszerre a projekt összes fájljában;

- egyidejű lekérdezés **korlátlan számú helyi és távoli fordítómemóriában**, így minden témába vágó korábbi fordítás egyszerre kihasználható;
- a fordítómemória már a termék egyéni fordítóknak készült változatában is külön modul nélkül **kezeli a kontextust**, vagyis a szegmenst megelőző és követő szegmenseket is tárolja és figyeli;
- **korlátlan számú helyi és távoli terminológiai adatbázis** egyidejű használata;
- terminológiai adatbázis **egyszerű bővítése** fordítás közben;
- fejlett **statisztika homogeneitáselemzéssel**, amelynek révén pontosabban meghatározható a munkamennyiség;
- hatékony **szövegszinkronizálás** a fordítástámogató eszköz nélkül készült fordítások újrafelhasználására;
- **egyszerű fájlkezelés**, amellyel az adatokat jóval könnyebb kezelni, mint más fordítómemóriákban;
- **kompatibilitás** más CAT-eszközökkel a szabványos TMX, XLIFF, SRX, MultiTerm XML és CSV formátumokon keresztül;
- kényelmes, sok időt megtakarító, **testreszabható billentyűparancsok**;
- 100%-os SDL **Trados kompatibilitás**, kétnyelvű DOC/RTF fájlok és TTX fájlok fordításának támogatása.

A fenti felsoroláshoz hozzátennék egy olyan funkciót, amely jelentősen segítheti a fordító munkáját, és amelyet a munka közben magam is sokat használok. Ez a fordítórács felett található **szűrési és rendezési eszközsor**, amely lehetővé teszi a fordítási dokumentumban levő szegmensek szűrését és rendezését.

Az eszköztár segítségével elrejthetjük azokat a sorokat, amelyek nem tartalmazzák a Forrás és/vagy a Cél mezőbe beírt szavakat. Így rendkívül gyorsan áttekinthetjük, hogy a fordítandó anyagban milyen mondatokban, milyen kontextusban szerepel egy-egy szó, illetve pl. javítás esetén gyorsan módosíthatjuk a kifejezést az összes szegmensben, ahol előfordul. Ez a szűrési lehetőség kiterjeszthető a fordítási projekt több fájljára vagy egészére is egy másik sokoldalú szolgáltatás, a Nézetek funkció segítségével.

A MemoQ verziói

A MemoQ telepítőcsomagja a program honlapjáról tölthető le. A telepítés után a használathoz a programot az interneten keresztül (vagy e-mail segítségével) aktiválni kell. A frissítések a vásárlást követő egy éven keresztül ingyenesek, utána kedvezményes áron lehet áttérni a következő verzióra.

A MemoQ a következő licenckonstrukciókban érhető el:

- **MemoQ4Free:** ingyenes verzió – teljes értékű fordítómemóriát tartalmaz azzal a megkötéssel, hogy csak a fájlban belüli ismétlődések, azaz a homogenitás használható ki, mivel a program minden fájlhoz új fordítómemóriát hoz létre, és csak az használható. A fordítómemóriák a MemoQ összes többi változatában felhasználhatók. Az ingyenes verzió egyéni fordítást tesz lehetővé, hálózati erőforrásokhoz nem képes kapcsolódni.
- **Translator Pro:** teljes értékű asztali alkalmazás, amely tartalmaz fordítómemóriát, terminológiai adatbázist és szövegszinkronizálást. Aki dolgozott már korábban Tradossal, ott valószínűleg azonos (vagy szűkebb) szolgáltatásokkal találkozott. A program nettó ára 148 000 Ft (2008. szeptember).
- **LSP5:** ez a csomag fordítóirodáknak és kisebb vállalatoknak ajánlott, ahol időnként csoportban dolgoznak, azaz megosztott fordítómemóriát és terminológiát használnak hálózaton keresztül. Az LSP5 csomag tartalmaz egy kiszolgálólicencet és **öt mobil licencet**, amelyet nemcsak aktiválni lehet, hanem **deaktiválni** is, így bármikor tetszőleges öt fordító dolgozhat vele.
- **Enterprise:** közép- és nagyvállalati igényeket elégít ki, tartalmazza az integrációt meglévő rendszerekkel, a vállalati CMS-sel, és megoldást kínál egyedi igényekre is.

Fordítóirodai és vállalati alkalmazás

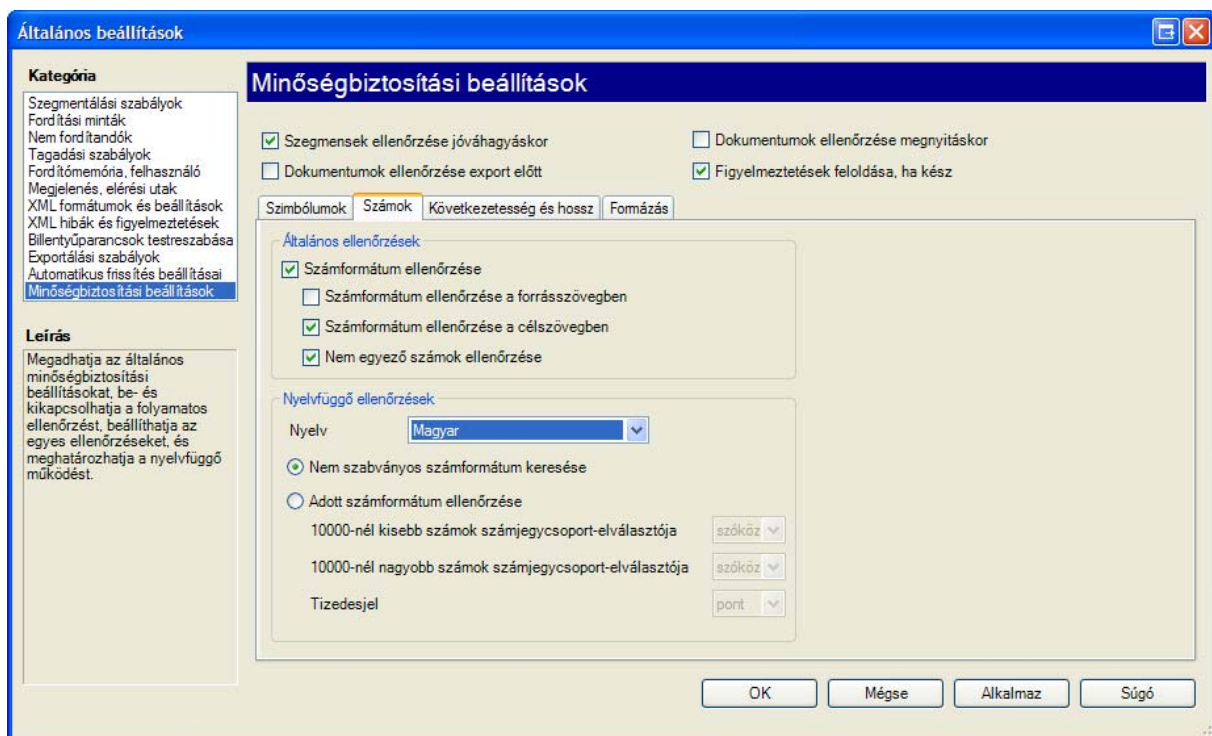
A MemoQ Enterprise és LSP5 csomagok jellemzői:

- **csoporthoz tartozó munkafunkciók:** egyidejű hozzáférés korlátlan számú helyi és távoli fordítómemóriához és terminológiai adatbázishoz, kiváló erőforrás-kezelés;
- **moderált terminológiakezelés,** csak a terminológusok által jóváhagyott terminológia látszik mindenki számára;
- online erőforrások **offline szinkronizálása,** hogy az állandó internet-kapcsolattal nem rendelkező fordítók is kihasználhassák a hálózati erőforrások előnyeit;
- **kommunikációs modul,** a fordítók egymással kommunikálhatnak, és megjegyzéseiket a többi fordító által is látható tudásbázisban rögzíthetik;
- **kiszolgálóprojektek,** amelyek révén a fordítók feladata egyszerűsödik, a betanításhoz szükséges idő csökken és az elvárt számítógép-kezelési szint is alacsonyabb lesz, továbbá a beállítások érvényesíthetők más számítógépeken is;
- **integrálódás tartalomkezelő eszközökkel** (csak az Enterprise csomagban).

A MemoQ Enterprise és LSP5 ár-érték aránya egyedülálló. A MemoQ lokalizációs környezet lehetővé teszi az osztott munkavégzést. Így a vállalatok, szervezetek egyes részlegei, egységei maguk tarthatják karban saját anyagaikat, a megtakarítás mégis vállalati szinten érvényesül, mert a vállalat minden erőforrása egyszerre kihasználható. A MemoQ bevezetéséhez nincs szükség a vállalati munkafolyamatok megváltoztatására, mivel a megoldást könnyedén lehet saját igényekre szabni. A moduláris felépítésnek köszönhetően a fejlesztőkkel együttműködve kialakítható az igényeknek műszakilag megfelelő és árban is kedvező egyéni konstrukció.

Minőség-ellenőrzés

A 3.0-ás verziótól kezdve a program szerves részét képezi a minőség-ellenőrzési modul is, azt nem kell külön megvásárolni.

Az ellenőrzés kiterjed a szimbólumokra, számokra, a terminológiai következetességre, a szegmensek hosszára és a formázásra, és részletesen – ahol szükséges, ott nyelvtől függően – testreszabható.

Összefoglaló

A magyar fejlesztésű MemoQ három év alatt felnőtt a több mint egy évtizede piacon levő fordítómemóriás programokhoz, és jól átgondolt stratégiát követve, rendkívül dinamikusan fejlődik. Versenytársainál kedvezőbb áron kínál az egyéni fordítóknak és a fordítóirodáknak egy olyan könnyen kezelhető és megtanulható programot, amely kompatibilis az ismert fordítómemóriás programokkal.

A gyorsan bővülő szolgáltatáskínálat és az árak ellenőrzése érdekében célszerű felkeresni a program honlapját², és érdemes élni a teljes verzió megismerését célzó próbaidőszak lehetőségével.

Környei Tibor

² A MemoQ honlapja: <http://hu.kilgray.com/>